

УЧАСТЬ ЧЕРЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ

навчання, яке веде до успіху у
розвитку громад

УЧАСТЬ ЧЕРЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ - НАВЧАННЯ, ЯКЕ ВЕДЕ ДО УСПІХУ У РОЗВИТКУ ГРОМАД

** Видання розроблено в рамках проекту «Участь через залучення», що реалізується Інститутом соціокультурного менеджменту в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні. Зміст збірки є винятковою відповідальністю Раєт та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.*

Відтворення та використання будь-якої частини цього видання у будь-якому форматі (включаючи графічний, електронний, ксерокопіювання чи інші) дозволяється за умови відповідного посилання на оригінальне джерело та Інтернет проекти ISCM: www.iscm.org.ua, www.lacenter.org.ua, www.lac.org.ua.

Участь через залучення - навчання, яке веде до успіху у розвитку громад. – Кропивницький: Інститут соціокультурного менеджменту (ISCM), 2019 – 104 с.

У виданні представлені позитивні приклади соціокультурної діяльності громадських активістів (соціальних аніматорів) на локальному рівні із використанням технологій, інструментів та інших методичних матеріалів, отриманих в рамках проекту «Участь через залучення». Кожна історія описує шляхи активізації громадян, вирішення проблем територіальних громад та створення Центрів місцевої активності на базі закладів культури. Матеріали видання стануть у нагоді громадським активістам, працівникам закладів культури, а також усім небайдужим до розвитку громад.

Participation Via Involvement - education that succeeds in community development. - Kropivnitskyi: Institute of Socio-Cultural Management (ISCM), 2019 - 104 p.

The edition presents positive examples of socio-cultural activities of civic activists (social animators) at the local level, using technologies, tools and other methodological materials received through the "Participation Via Involvement" project. Each history describes ways of activating citizens, solving problems of territorial communities and setting up centers of local activity based on cultural institutions. The materials of the edition will be useful to public activists, employees of cultural institutions, as well as to everyone who is not indifferent to community development.

Видання розповсюджується безкоштовно

© Pact Inc.

ЗМІСТ

<i>Олена Кваша</i>	
Слово редактора	4
<i>Анжела Зіненко</i>	
Спільні зусилля - для успішного розвитку громади! ...	7
<i>Фьодор Руденко</i>	
«Справа співвласників»	14
<i>Галина Ланчевич</i>	
«Заклад культури - місце для людей сьогодні і завтра.	
Минулі успіхи цікаві тільки архівам»	23
<i>Іванна Білик</i>	
Ми діємо для розвитку своєї громади	28
<i>Олена Резніченко та Олена Блага</i>	
Життя. Зміни. Зустріч	38
<i>Тетяна Сафронова</i>	
Ми живемо в час змін	48
<i>Ірина Андрухова та Світлана Острога</i>	
Сучасна бібліотека – можливості для громади	55
<i>Людмила Чупряк</i>	
Дім, де живуть книги	61
<i>Ірина Гнатюк</i>	
Зміни творять люди, або як заклади культури стають	
центрами місцевої активності задля розвитку громади.	68
<i>Світлана Годун</i>	
Університету третього віку як приклад соціально	
корисної ініціативи	75
<i>Анастасія Шевченко, асистентка проекту</i>	
Участь через залучення	83
Про Інститут соціокультурного менеджменту	90
Фотогалерея	93

Слово редактора

Шановні читачі!

Наша команда рада презентувати вам особливе видання ІСКМ, що присвячене одному з найцінніших, на нашу думку, результатів нашої просвітницької роботи, а саме - успіхам учасників наших навчальних заходів, тренінгів, семінарів. До цієї збірки увійшли історії успішної реалізації соціальних проєктів локального характеру, які з'явилися завдяки новим знанням та наполегливості тих людей, яких ми називаємо соціальними аніматорами, лідерами громад, активістами.

Для багатьох героїв нашої книги історія успіху стала першою в їхній громадській роботі, і ми маємо надію, що це – тільки початок. І початок не тільки для них, адже ми віримо, що наші громади можуть і мають бути успішними попри різні обставини, тиск негативного досвіду або його відсутності. Історії успіху інших мають виступити дорожньою картою для таких громад.

Ми розуміємо, що позитивні зміни не стаються з людьми та громадами випадково - їх потрібно здійснювати щоденно і системно, вони потребують натхнення, рішучості, позитивних

прикладів, а також - зусиль і знань. Відтак, наша мета - підготувати лідерів для змін в своїх громадах виглядає не зовсім простою, але складність задачі не змінює нашого прагнення примножувати позитивні зміни.

Особливий акцент наша команда робить на освітньому компоненті, враховуючи світові практики «освіти протягом життя» та неформальної освіти. Освіта протягом життя має підвищувати рівень загальних знань і розширювати можливості участі громадян у культурній, соціальній і навіть політичній діяльності країни. Основна перевага неформальної освіти, на нашу думку, – її міцний зв'язок з тим, хто шукає та потребує нових знань.

Наші учні, слухачі - переважно дорослі люди, як правило, з вищою освітою, досвідом роботи, якогось одного дня отримали чітке розуміння того, що їм не вистачає знань для того, щоб реалізувати свою ідею, проект або бути конкурентним в своїй професійній діяльності. І тоді вони зробили крок, який можна сміливо вважати стартом персональних змін – розпочали навчатися. Мобілізація внутрішньої здатності до самовдосконалення, пошук нових джерел знань та нових соціальних зв'язків приводять саме до неформальної освіти, яка як ніяка інша, безпосередньо відображає й задовольняє особистісні потреби й запити, може

забезпечити умови для самореалізації кожної особистості, а відтак сприятиме якісним змінам лідерів громад.

Наші тренери та експерти надають сучасні інструменти та методики для розвитку компетенцій слухачів наших освітніх програм, враховуючи, в першу чергу, їхні потреби та запити, загальний рівень їхньої підготовки для роботи в громадах. Маємо відмітити, що кількість та якість історій, які ми зібрали в цій книзі, свідчать про те, що «неформальна освіта» демонструє свої конкретні та позитивні результати. А особисті приклади, історії проектів в цій книзі також виступають яскравими ілюстраціями того, як можна об'єднуватися навколо ідеї - змінити своє життя, і рухатися вперед. І, варто зазначити, що рух вперед - не завжди і не обов'язково - великий проект, масштабне будівництво, акція або марафон. Інколи - це просто заповнена анкета учасника освітнього проекту ІСКМ або іншої організації.

П.С. Всім, хто надав матеріали про свою роботу – висловлюємо вдячність за відверті розповіді про свій шлях.

Олена Кваша

СПІЛЬНІ ЗУСИЛЛЯ - ДЛЯ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ!

«Моя активна життєва позиція була оцінена!», - Анжела Зіненко, громадська активістка і бібліотекарка Березівської бібліотеки-філії, ділиться досвідом роботи у новоствореній громаді, у якій спромоглася разом з активними мешканцями виявити та дослідити ресурси, зробити візуалізацію потенціалу громади і передати напрацювання представникам місцевої влади для подальшого втілення у життя громади. Результати здійсненої роботи не змусили довго на себе чекати, зміни розпочалися.

Анжела за період участі у проекті «Участь через залучення» провела 6 заходів з використанням методичних матеріалів та інструментів, отриманих в рамках проекту «Участь через залучення». До заходів було залучено 60 мешканців Олександрійського району Кіровоградської області.

А хто точно знає, що потрібно для того, щоб громада була успішною і розвивалася? В кожного своя думка, свої пріоритети та власні плани, щодо покращення чи вирішення проблем. Зараз в Україні така тенденція роботи «Для людей –

без людей!». Я працюю в бібліотеці і в громадському секторі більше 10 років, і бачу, що така робота не є ефективною. А, яка ж ефективна, запитасте ви? Спільна робота. Влада, бізнес і громада – спільними зусиллями для успішного розвитку громади. Вже є такі позитивні приклади, але здебільшого, в громадах працюють, як в тій байці - всі тягнуть, але в свою сторону.

В Україні дедалі більше успішних громад використовують методику картування для того, щоб вивчити та розвинути свій потенціал, для подальшого успішного розвитку. Так зване, картографування громади - прекрасний інструмент, який дозволяє кожному жителю міста чи то невеличкого села створити загальну візуальну карту свого локального ком'юніті, позначити на ній позитивні та проблемні аспекти. Саме про цю методику, про цей інструмент і піде мова.

За мету собі я ставила: виявити, дослідити всі наявні та потенційні ресурси, зробити візуалізацію, задля демонстрації справжнього потенціалу громади та успішного її розвитку. Робота з різними категоріями населення. Знаходження всіх аспектів співпраці.

Про метод картування громади як інструмент роботи, я дізналася під час навчального тренінгу в рамках проекту

"Участь через залучення», який проводився ІСКМ (Інститутом соціокультурного менеджменту). Всі заходи які проводить ІСКМ та на яких я була, дійсно змінюють свідомість, відкривають очі, надихають, окриляють, та показують світло в кінці тунелю. Ось після чергового тренінгу, мене запросили на круглий стіл до Дня молоді, який проходив за участі голови та заступника об'єднаної громади (ОТГ) спільно з молоддю, на базі Приютівської селищної ради. В ході заходу, було обговорено проблеми молоді в нашій ОТГ, голова розказав про плани на майбутнє, та дав змогу всім висловити свою думку та запропонувати ідею. Я запропонувала створити молодіжну раду об'єднаної громади з планом діяльності та навіть своїм невеличким фінансуванням. Також запропонувала провести навчання для молоді та депутатського корпусу з картування. Про цей інструмент я більш детально розповіла заступнику об'єднаної громади з гуманітарних питань, начальнику освіти, молоді і спорту, культури та туризму Чемерис Ірині Анатоліївні, і вона запропонувала провести навчання для культпрацівників ОТГ, щоб вони використовували даний інструмент в своїй роботі.

Тож перше навчання було проведено під час наради в Олександрійському районному будинку культури для 17 культпрацівників. На першому етапі роботи була теоретична

інформація. Цільова аудиторія дізналася про метод картування, для чого він, як його робити і також були наведені успішні приклади по проведенню картування громади. На другому етапі роботи, була групова робота. Вона полягала в тому, що учасників було поділено на три групи і вони повинні були зробити картування населеного пункту. І на третьому етапі свої мапи треба було презентувати.

Всі учасники активно працювали, мені сподобалися їх результати, і було видно, що вони зрозуміли, як це робити. Проте в кожній з трьох команд, як і в справжній громаді, були люди яким важко було працювати в команді, знаходити слова для спілкування, вони твердо стояли на своєму, або просто пасивно спостерігали за роботою інших учасників. Була така команда яка, яка зробила три населені пункти, замість одного як було у заданні. Я, як модератор, намагалася допомогти налагодити зв'язка між всіма учасниками групи. Бачу чи, що команда зупинилася, то задавала запитання, і відповіді наштовхували їх на подальшу роботу. Завершальним етапом мого навчання було домашнє завдання, всім учасникам додому було задано зробити картування своєї громади. Візуалізація та опис. Після того як кожен зробить картування громади, ми зберемося і всі разом зробимо картування Приютівської ОТГ.

Моя активна життєва позиція, була оцінена. На черговому засіданні при селищній раді, було вирішено створити «Креативну групу», до якої входили люди «Крейзі» - і я є її членом. Метою групи є подача ідей та написання проєктів, участь в конкурсах і т.д.. Окрім того, що я є членом групи, я допомагаю налагодити комунікацію, створила креативну групу у вайбері, що допомагає на відстані вирішити питання.

Оскільки я культпрацівник та житель новоствореної громади, то теж мала зібрати групу та виявити всі наші ресурси. Для як найкращого виявлення ресурсів, група формувалася з різних категорій населення, серед яких сільський депутат, вихователі дитячого садочка, культпрацівники, безробітні, пенсіонери, приватні підприємці, медичні працівники та інші. Перед початком нашої роботи, я використала метод рефлексії для того, щоб налаштувати всіх учасників на продуктивну роботу. Після цього, звісно, розказала та наочно продемонструвала, що це таке «Картування» та для чого його робити нам. Спочатку чесно скажу, було важкувато, адже присутні до кінця так і не зрозуміли, яка користь буде нашому населеному пункту, але робота продовжувалася. Всі активно, відразу пропонували, щось нове, а давайте, і ще оте давайте, а давайте відкриємо

таке як в отих. Люди захопилися і карта була готова. Але, яка користь від карти якщо не буде відповідних дій. Робоча група відразу перейшла в наступ. Всі учасники між собою розділили завдання, які в ході роботи я записувала окремо, визначилися з датами і почали їх втілювати в життя.

Я запропонувала провести анкетування, розробила анкету, роздрукувала, провела опитування та зробила аналіз. Про цю анкету я також дізналася під час навчального тренінгу в рамках проекту «Участь через залучення», який проводився ІСКМ. В анкеті було всього три запитання. Ця анкета також є частиною картування, адже її результати сміливо можемо наносити на карту. Особисто я ходила попід селом, з двору в двір, задля того щоб провести це опитування. Серед опитаних було більше 80 чоловік, одні відразу йшли на контакт, інші говорили, що мені нічим більш зайнятися, треті не хотіли говорити і приймати участь в анкетуванні. Але все-таки результати є. Окрім результатів, в мене є досвід проведення анкетування.

Під час анкетування в мене виникла ще одна ідея. І я написала звернення до депутата нашого села, щоб він посприяв вирішити питання облаштування контейнерних майданчиків для впровадження роздільного збору відходів. І знову ж таки, про такий інструмент як депутатське звернення

я теж дізналася від Леоніда Жовтила під час навчального тренінгу в рамках проекту "Участь через залучення», який проводився ІСКМ. Звернення було підписане 44-ма жителями Березівки, передане депутатові, який має винести це питання на сесію селищної ради, а ми в свою чергу, чекаємо позитивного результату нашої роботи.

На даний час, це коротенький звіт про мою діяльність, але плани є, робота продовжуватиметься. Коли я починала, іноді сама не до кінця вірила, що вийде, але результати надихають. І як говорить Ліна Костенко: «Кожен фініш, це по суті старт», - і це саме про мене. Вірте в себе, і все вийде!

*Зіненко Анжела,
Березівська бібліотека-філія,
с. Березівка, Кіровоградська обл.
berezivska1@gmail.com*

«СПРАВА СПІВВЛАСНИКІВ»

Руденко Фьодор, громадський активіст м. Слов'янськ, про громадські ініціативи та інтерес, що спонукають до розвитку громади, пошуку людей із активною життєвою позицією і створення маленьких центрів локальної активності на території житлових багатоквартирних будинків.

Фьодор займає активну життєву позицію у своїй громаді, представляє громадську організацію «Наш дім – Слов'янськ», проводить просвітницькі та комунікативні заходи з метою підвищення активності мешканців багатоквартирних будинків. У 2018 році Фьодор реалізував 13 ініціатив з використанням методичних матеріалів та інструментів, які отримав на тренінгах в рамках проекту «Участь через залучення». Загалом, у заходах взяли участь 458 активних громадян м. Слов'янськ Донецької області.

Всіх в тому чи іншому обсязі цікавить питання власності. Не завжди його розуміють в повному обсязі, особливо співвласники багатоквартирних будинків. Сьогодні в Україні відбувається процес зміни форми управління багатоквартирними будинками (БКБ).

Існує думка, що висотні будинки часто виступають джерелами депресії містян. В них концентрується величезна кількість людей (в одному будинку часом можна поселити жителів кількох сіл), це впливає на стиль відносин між ними. Такий тип житла продукує емоційну роз'єднаність людей, сприяє розвитку безособових, холодних контактів між людьми. У цьому світі (який стали називати «кам'яними джунглями»), незважаючи на багатолюдність, людина починає відчувати себе самотньою і беззахисною. Один із наслідків – порушення прав людини при отриманні житлово-комунальних послуг та неспроможність їх вирішити разом.

Щоб впливати на такі ситуації, громадська організація «Наш дім – Слов'янськ» розробляє і пропонує «кейси» з типовими ситуаціями порушень прав власника житла. Кейси, є найбільш регламентованою формою передачі досвіду. При вивченні «кейса» створюються умови для осмислення свого права власності.

Наша організація використала в своїй роботі методичний інструментарій ГО «Інститут соціокультурного менеджменту» (ISKM). Розглядаємо шляхи і способи побудови відносин з управителями, органами місцевого самоврядування. При виникненні питань типу - «для чого вам це потрібно?» - звертаємо увагу на прості практичні мотиви, підтримуючи

інших – ми допомагаємо собі, допомагаємо об'єднатись для вирішення проблем конкретного будинку щоб Ви, як співвласники відчули на собі можливість ефективно управляти своїм майном і розвиватися. З часом, маючи досвід розвитку власного будинку, може з'явитися інтерес і до розвитку всього міста під назвою Слов'янськ, який є нашим загальним будинком, як і країна Україна. Наша організація вже має досвід у цій сфері і ми готові до співпраці.

Проект «Справа співвласників» здійснюється з метою допомоги різним категоріям мешканців будинку усвідомлювати і напрацьовувати шляхи для вирішення актуальних проблем життя будинку; задоволення інтересів співвласників БКБ як невід'ємної складової громади міста.

Цільовою аудиторію проекту є співвласники багатоквартирних будинків міста Слов'янська.

Кількість учасників – 400 осіб.

Проект реалізується на базі ГО «Наш дім – Слов'янськ». У якості центрів локальної активності розглядаємо подвір'я житлових будинків, де здійснюється процес нашого супроводу.

Аналізуючи ситуації, напрацьовуємо спільні рішення щодо залучення мешканців до співпраці з приводу побудови належних відносин власності в багатоквартирних будинках.

Впроваджуємо місію – розвиток небайдужих громадян для якісних змін у місті. Захід проходив і проходить поетапно:

1. Вивчали потреби, пов'язані з необхідністю переосмисленню управління своїми будинками (наприклад, влаштовували тематичні заходи «День нашого двора»).

2. Шукали небайдужих людей та розмовляли з ними про необхідність об'єднання для вирішення нагальних проблем як будинків де вони мешкають так і міста в цілому.

3. Надаємо супровід тим, хто вже це зрозумів, вибудовує договірні, правові відносини, наводять в будинках порядок, підтримують в належному стані конструкції (приклад, будинок за адресою: вул. Торська, 33, м. Слов'янськ).

4. Пояснюємо тим, хто досі чекає на депутатів, якогось «дядю», які нібито прийдуть і просто так допоможуть будинку, обґрунтовуємо чому цього не варто робити. Показуємо, як укласти договір про надання послуги з управління багатоквартирним будинком. Це не простий етап, тому, що більшості чомусь постійно щось заважає. Найпоширеніша відповідь – це відсутність часу, тому - намагаємось «підштовхнути» людей до способів вирішення болючих питань з погляду на те, а що буде далі?! Бо події останніх років доказують вірність ствердження – якщо ми не користуємось своїми правами, то ними активно користується хтось інший.

5. Орієнтуємо на активну участь у вирішенні проблем управління БКБ. Саме тому шукаємо способи вирішення проблеми, в тому числі долаючи проблеми комунікації між людьми, не «смакуючи» причини бездіяльності ледачих співвласників. Тим самим привчаємо мешканців до відповідальності за своє загальне майно. Саме для кращого спілкування одного з одним, з представниками громадських об'єднань, влади, громадян з активною життєвою позицією для вирішення нагальних проблем та розвитку і була започаткована ідея про осмислення прав співвласника. До неї може приєднатись кожний, хто готовий активно співпрацювати, по мірі можливості.

6. Спілкуючись зі співвласниками акцент робиться на комунікативну сторону, а саме - обмін інформацією зі споживачами житлово-комунальних послуг, про форми управління будинком, про те як є, і як повинно бути за законодавством. Перед набуттям чинності Закону України «Про житлово-комунальні послуги» якомога більше поширювали інформацію про нові правила.

Були розглянуті:

моделі організації договірних відносин з надання житлових послуг;

модель організації договірних відносин співвласників багатоквартирного будинку шляхом голосування на загальних зборах;

порядок прийняття рішень співвласниками і укладання договору.

В результаті роботи над даним питанням ми акцентували увагу учасників проекту на таких моментах:

1. Договори про утримання будинку, що були укладені до введення в дію (до 10 червня 2018 року) Закону «Про житлово-комунальні послуги» зберігають свою силу до укладення договору з управителем. При цьому, в Законі чітко прописано, що договори продовжують діяти саме до моменту укладення договору з управителем. Тому наголошуємо на можливості укладання договору на кожний будинок, чого раніше не було. Звертаємо увагу на додатки договору, які є невід’ємною його частиною відповідно до Правил надання послуги з управління багатоквартирним будинком та Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком (Постанова КМУ №712 від 05.09.2018р.). А саме це: додаток 4 «Вимоги до якості послуги з управління будинком»; додаток 5 «Кошторис витрат на утримання будинку та прибудинкової території».

2. Органи місцевого самоврядування (ОМС) втратили повноваження щодо затвердження тарифів на утримання будинків, а отже за такими договорами не може бути підвищено вартість утримання будинку.

3. Існує можливість для виконавчого органу місцевої самоврядування провести конкурс на призначення управителів для багатоквартирних будинків, в яких до 1 липня 2016 року співвласниками не було прийнято рішення про обрання форми управління (створення ОСББ або самостійно обрано управителя).

Робота в рамках цього проекту мала декілька складних частин. Про одну з них ми згадували – це пасивність людей, інша ж - це певна складність предмету - власне, нових форм роботи з власністю. Необхідно було вивчити закони, отримати розуміння теми, пояснити це людям. Мали епізоди боротьби з конкурентами, адже управління будинком – це і бізнес також. Проект було сприйнято активною частиною співвласників з розумінням, увагою та усвідомленням необхідності дій.

Методичні матеріали ІСКМ стали у нагоді, коли ми аналізували рівні активності громадян – співвласників. Вийшло, що співвласники - це ті ж споживачі, які охоче використовують різні форми участі у громадському житті,

долучаються до громадської діяльності тоді, коли це відповідає їх потребам чи інтересам.

В своїй роботі ми залучали громадських діячів, які ставили суспільні інтереси вище індивідуальних, керувались потребою громадської діяльності, знають проблеми співвласників та шляхи їх вирішення.

Згадуючи класифікацію Шеррі Арнштайна, яку засвоїли на тренінгах ІСКМ з децентралізації, проводили «терапію» інформування, консультуючи на підставі законодавства, враховуючи думки про партнерство з налаштуванням на подальші процеси супроводу щодо взаємин співвласників з владою. Використовували консультації з громадськістю, мітинги, брали участь у круглих столах, інформаційних зустрічах, загальних зборах громадян за місцем проживання, де методично доводили правові «делікатеси» і можливості подолання бар'єрів влади.

Під час підготовки і проведення проекту використовувалися різні засоби комунікації (газету «Славянские ведомости», групи у Facebook та сторінки локального спрямування, зустрічі, інформування, консультації ініціативних груп для проведення інформаційних та установчих зборів, їх супровід).

Наша організація наголошує - у кожного є право і можливості бути не просто мешканцями, а справжніми господарями своїх будинків, створювати ментальність власника, розпочинати об'єднання на простих рівнях.

Руденко Фьодор
Громадська організація «Наш дім – Слов'янськ»,
м. Слов'янськ Донецька обл.
fodor.rudenko@gmail.com

«ЗАКЛАД КУЛЬТУРИ - МІСЦЕ ДЛЯ ЛЮДЕЙ СЬОГОДНІ І ЗАВТРА. МИНУЛІ УСПІХИ ЦІКАВІ ТІЛЬКИ АРХІВАМ»

Галина Ланчевич, художній керівник Народного дому, поділилася досвідом подолання бар'єрів, що інколи виникають між закладами культури, школою та церквою. Результатом її роботи стало створенню молодіжного простору «Західний вітер» на базі Народного дому, який вже реалізує спільні проекти за участі не тільки молоді, а й мешканців всієї громади.

Галина разом із учасниками молодіжного простору реалізувала 5 заходів з використанням методичних матеріалів та інструментів, які отримала на тренінгах в рамках проекту «Участь через залучення». Участь в цих заходах взяв 151 житель селища Липівка Львівської області.

Я працюю художнім керівником в Народному домі* в селищі Липівка, що на Львівщині. Мій досвід роботи в галузі «культура» становить понад 13-ть років. Всі ці роки я переважно працюю з дітьми та молоддю.

*Народний дім — за визначенням приміщення для організації культурно-просвітницької діяльності, збудований

здебільшого на кошти громад, меценатів і спонсорів, товариства (наприклад «Просвіта» в Галичині).

Достатньо тривалий час ми працювали за стандартною - пострадянською схемою, яка, на жаль і зараз присутня у деяких закладах культури і не завжди орієнтована на реальні потреби користувачів, більш того – дуже повільно реагує на актуальні питання, що виникають у користувачів.

Люди до нас, звісно, приходили, але якось за інерцією, мабуть. Я довго думала над тим, як змінити свою діяльність, які нові форми роботи запровадити, як знайти підхід до дітей та підлітків, щоб це дійсно було цікаво.

Після участі в проектах ІСКМ, я отримала теоретичну базу, нові методики по роботі з громадою, а також, що ціную дуже високо – однодумців із різних куточків країни, з якими можна поза тренінгами спілкуватися, співпрацювати (проект «Участь через залучення», який проводив ІСКМ в рамках «Програми сприяння громадської активності «Долучайся!» USAID/ENGAGE», тренінг «Анімація Громадської діяльності»).

Тож, по завершенню тренінгу, я вирішила - максимально використати нові знання, спробувати на практиці всі рекомендації тренерів.

В нашому Народному домі є художньо-драматичний колектив «Любисток», який бере участь в різноманітних культурних заходах, як у нашому селищі, так і у Тростянецькій об'єднаній громаді.

Тож, я проаналізувала, які є культурні потреби(запроси) у громади, потім обговорювала це з учасниками колективу. Ми дійшли висновку, що одного колективу для забезпечення цих запитів, а також - для створення високого рівня громадської активності в наших громадах - недостатньо. Необхідно залучати й інших учасників соціально-культурного життя: школу, церкву.

Я вийшла з такою пропозицією відкрито. І на неї відгукнулась молодь. Ми вирішили створити молодіжний простір «Західний вітер» на базі Народного дому.

Молодь, яка прийшла до Народного дому та наш «Любисток» розпочали планувати та реалізовувати спільні заходи, до їх проведення розпочали долучатися й батьки молодих людей, які опікуються молодіжним простором. Відбулося залучення. На абсолютно добровільних засадах. В певних заходах до молоді приєднувалися й жителі громади.

Ось перелік заходів, що організували й провели наші активісти:

Екологічна акція «Не сміти сам, та зверни увагу інших!». У ній брали участь небайдужі мешканці та активні діти і молодь.

Екологічна акція «Збери макулатуру». Акція проходила протягом двох місяців і також була успішною.

Організували виставку: «Вишиванка - оберіг українців», до якої долучилися також жителі села.

Організували та провели день селища.

Молодіжний простір «Західний вітер» влаштував справжню українську гостину для усіх липівчан та гостей свята.

Облаштували фото-стіну «Наш творчий шлях».

Провели шахові турніри.

Взяли участь в різноманітних обласних творчих конкурсах.

«Мандрівка у світ професій» - ознайомлення школярів з роботою різноманітних підприємств, організацій, інститутів та університетів.

Беремо участь у навчанні молоді, семінарах, які проводяться у Тростянецькій та інших ОТГ.

Організовуємо цікаві тематичні екскурсії та дозвілля.

Проводимо заходи патріотичного виховання.

Створили кінотеатр під відкритим небом, на літньому майданчику. Це було конкретне побажання молоді нашої громади.

Показуємо дітям вистави.

Провели акцію: «Чужих дітей не буває» і відвідали дитячий притулок у м. Львів.

Провели благодійну акцію: «Допоможи іншим!»: зібрали одяг, взуття, для тих, хто цього потребує.

Співпрацюємо з церквою.

Вважаю, що збільшення кількості, поліпшення якості наших заходів – прямий наслідок застосування нових технологій в роботі. Окрім цього, я отримала додатковий ефект від нової якості роботи – чітку позицію лідера в нашій команді. І ця позиція означає - відповідальність та високу планку для мене. Тож, я прагну, використати усі ресурси для того, щоб і далі - поліпшувати життя у нашому селищі.

Я щиро дякую ІСКМ за надану можливість навчитися, спробувати та реалізувати свій потенціал. Завдяки вам я змінила себе, а також змогла донести отримані знання до своїх колег, друзів.

*Галина Ланчевич,
художній керівник Народного Дому
с. Липівка, Тростянецька ОТГ, Львівська область
lanchgalya@gmail.com*

МИ ДІЄМО ДЛЯ РОЗВИТКУ СВОЄЇ ГРОМАДИ

Іванна Білик, активна бібліотекарка, яка створила на базі бібліотеки платформу регіонального туризму та інформаційний центр громади в умовах децентралізації. Пошук ресурсів розвитку громади, зелений туризм, громадянська освіта, піар і діджитал-підтримка – це те, що тепер представляє сучасну бібліотеку.

Іванна реалізувала 8 ініціатив, в яких взяли участь 389 громадян. Це тренінги, тематичні свята, інформаційні зустрічі, діжитал-розробки відео-картування громади. Кожний захід ввібрав в себе інструменти, методики та інформацію, отриману на тренінгах в рамках проекту «Участь через залучення».

Я працюю в бібліотеці села Сутківці Ярмолинецького району Хмельницької області. В бібліотечній системі маю досвід роботи майже 10 років, з них у селі – майже 5.

Інформація про бібліотеку: Приміщення бібліотеки займає всього три кімнати загальною площею 120 м²: читальний зал, абонемент та кімната для обслуговування юного Я працюю в бібліотеці села Сутківці Ярмолинецького

району Хмельницької області. В бібліотечній системі маю досвід роботи майже 10 років, з них у селі – майже 5.

Інформація про бібліотеку: Приміщення бібліотеки займає всього три кімнати загальною площею 120 м²: читальний зал, абонемент та кімната для обслуговування юного читача, у якій розміщено й Інтернет-центр з трьома комп'ютерами та безкоштовним доступом до мережі Інтернет. Бібліотека обслуговує населення Сутковецької сільської ради, куди входять с. Сутківці та с. Лисівка. Кожного дня бібліотеку відвідують 20-25 осіб, при загальній кількості населення 1059 осіб (станом на 01.01.2019 р.). Бібліотека є учасником Хмельницького регіонального піар-офісу сучасних бібліотек, а також першим помічником школи і дитячого садочку. Спільно зі школою тут проходять масові заходи по вихованні дітей та молоді, часто вчителі приводять учнів на екскурсії, “замовляють” у бібліотеці уроки. Учні активно долучаються до конкурсів, оголошених бібліотекою, беруть участь у всіх святах, що проводяться в бібліотеці. Найбільш популярними є краєзнавчі заходи, спрямовані на популяризацію історії села, його видатних людей, фольклору та мальовничих краєвидів. Це зустрічі з відомими людьми нашого села, поетами, місцевими підприємцями та владою, громадськими діячами. Для сучасного та естетичного оформлення в бібліотеці

створюються яскраві і тематичні фотозони. Завдяки безкоштовному доступу до Інтернету тут постійно людно, і це сприяло значному розширенню послуг бібліотеки, зокрема, відвідувачі закладу можуть: спілкуватися з друзями у соціальних мережах, користуватися Скайп-зв'язком, реєструватися на ЗНО.

Свою громадську діяльність я розпочала три роки назад, коли започаткувала проект «Сільська бібліотека – інформаційна платформа регіонального туризму». Адже одним з потенційних напрямків розвитку нашого села, на мою думку, є впровадження «зеленого» туризму, а для цього, я переконана, є всі необхідні ресурси. Тож, я розпочала роботу з організації і проведення публічної дискусії на тему: «Сільська бібліотека – платформа регіонального туризму», де зібрались активісти сільської громади, представники влади та бізнесу з метою обговорення можливостей розвитку туристичної привабливості села, збереження та популяризації унікальної архітектурної пам'ятки Свято-Покровської церкви-фортеці XIV-XVIII ст., залучення інвестицій для економічного розвитку громади. (деталі див. на сайті <https://sutbibl.wordpress.com/2015/05/16/>). Цей перший захід було дуже важливо організувати на високому рівні. Я і мої колеги дуже хвилювалися, але все вийшло. Нам хотілося, щоб

нашу бібліотеку сприйняли як фаховий майданчик для дискусій такого характеру, зустрічей з такої тематики в подальшому.

В результаті трирічної роботи проекту, думаю, ми досягли певних позитивних результатів. Так, налагоджено зв'язки з туристичними агентствами краю, засобами масової інформації; виготовлено рекламну продукцію для туристів: календарики, буклети та листівки, які містять інформацію про церкву та наше село; створено власну туристичну марку (див. на сайті <https://sutbibl.wordpress.com/2016/10/31/>). Завдяки проекту, про наше село неодноразово розповідали по обласному радіо та телебаченні, вийшло багато статей й у друкованих та онлайн-виданнях. Можна сказати, що ми стали своєрідним Центром інформації для туристів в нашому селі.

Зараз ми прагнемо сприяти розвитку саме «зеленого» туризму на селі. Зараз збираємо ініціативну групу людей, які хочуть створити садиби для прийому туристів. Я як бібліотека і активістка всіляко допомагаю їм. Плануємо організувати поїздку з метою обміну досвідом в Грицівську громаду, щоб подивитися, як люди там працюють у цьому напрямку.

Після участі у проекті «Участь через залучення» я захопилася ідеєю створити громадську організацію. Маю відмітити, що рівень мотивації був настільки високий, що в

стислі терміни, спільно з Слободян Олена, директором Ярмолинецької централізованої бібліотечної системи, ми створили власну громадську організацію «Ми діємо для розвитку громади». І хоч наша громадська організація ще молода, ми вже маємо перші кроки щодо роботи з громадою. В своїй громадській роботі я намагаюся максимально використовувати інструменти, що отримала від експертів ІСКМ. Ми вже провели низку заходів для своєї громади. В основному, це навчальні заходи – тренінги, ворк-шопи.

Переважна більшість питань в громаді сьогодні пов'язана з питаннями децентралізації, тому намагаємося шукати відповіді на ці питання. Так, провели тренінг для колег з бібліотек району на тему: «Діяльність бібліотекарів, як місцевих активістів, у процесі децентралізації». Що таке «децентралізація», яку роль у цьому процесі відіграють бібліотеки, чому громадська активність в громадах не завжди висока – відповіді на ці та інші питання отримали бібліотекарі Ярмолинецької централізованої бібліотечної системи 23 жовтня 2018 р. Учасники та учасниці заходу ознайомились з потребами та можливостями процесу децентралізації, висловили власні думки щодо необхідності впровадження реформи. Працювали в групах, визначили бар'єри, що виникають між громадою та владою, а також шукали

аргументи для співпраці влада-громада (використовували методикку «Світове кафе»). Ще однією спільною роботою для учасників було завдання - «Будівництво дерева». Воно передбачало колективно визначити конкретні проблеми громади, їх причини та запропонувати варіанти вирішення.

28 жовтня 2018 р. у Сутковецькій бібліотеці-філіалі Ярмолинецького району Хмельницької області провели тренінг «Розвиток громади на основі ресурсів». Учасникам тренінгу дали інформацію про те, як можна вплинути на розвиток своєї громади, які бувають ресурси у громади, а також розкрили сутність «картування громади». Найбільш цікавим та живим був процес пошуку ресурсів. Всі учасники тренінгу уявно зайняли місця свого проживання і розповіли про ресурс, характерний саме цьому куточку села. Приємно те, що учасники не просто "відшукали" цікаві ресурси на своїх вулицях, а й одразу розповідали, як їх можна у подальшому використати, щоб село розвивалось. Наступним кроком був пошук "неочевидних" ресурсів громади. Тут учасники працювали в групах. Серед таких ресурсів активісти виділили: мрії, бажання, сонячну енергію, енергію вітру, гостинність, інтелект, цікаві факти про село, історії успіху. Завершальним етапом тренінгу було саме «картування громади», коли учасники зафіксували всі свої «знахідки» на папері. Кінцевим

результатом тренінгу стало створення карти громади, але не звичайної, а «Карти майбутнього», де учасники відобразили існуючі ресурси громади та свої мрії про те, яким би вони хотіли бачити село у майбутньому.

Ми вирішили, що для молодшої організації дуже важливо отримувати відгуки про свою роботу від учасників, тому проводимо постійні опитування учасників. Ось такі відгуки маємо:

«Форма тренінгу дає можливість поспілкуватися на рівних. Дякую за таку можливість. Гадаю, зі мною всі погодяться, що такий тренінг треба провести з сільськими депутатами. Думаю, ефект буде. Щодо ресурсів, то вони в нас великі, тільки треба поштовху», - так коментує захід активістка громади, заступник директора місцевої школи Валентина Олійник.

«Сьогодні для мене був дуже цікавим польський досвід розвитку громад. І я зрозумів, що у нас, виявляється, теж усі ці ресурси є, тільки потрібно навчитись їх правильно використовувати. От взяти хоча б до прикладу місце, де я живу: перед моїм будинком 16 гектарів долини, де я колись працював на городній бригаді, а зараз це просто пасовище для худоби. Тут можна створити прекрасну зону відпочинку як для місцевих жителів, так і для туристів; справа ставочок,

де можна безкоштовно порибалити; за моєю домівкою - руїни замку на одному горбі та церква-фортеця на іншому, а між ними можна й підвісний міст побудувати. А ще у нас є пагорб, так званий Щовб, з-під якого витікає джерельна вода і вже доведено, що під ним заходиться підземне озеро площею 5 гектарів - то це ж можна все село забезпечити питною водою, провівши свій водогін, та ще й у сусідні села цю воду продавати», - каже активіст громади, пенсіонер Леонід Білошкурко.

«Приємно відчувати, що твоя маленька батьківщина живе, що є люди, яким вона не байдужа... Дякую саме цим людям!!!», - коментує у мережі Фейсбук Людмила Смаровидло, активістка, вчитель української мови та літератури.

А від себе хочу додати, що все залежить від нас, від активістів громади. Ще жодна ініціатива, навіть найкреативніша, сама себе не реалізувала. Потрібні люди, Коли люди усвідомлюють те, чим володіють, розуміють свою відповідальність за майбутнє своєї землі, дітей, і розуміють, що можуть впливати на це - вони розкривають свій потенціал.

Свою громадську роботу я намагаюся будувати за принципом «практика-навчання». Потрібно знати про нові тенденції, методики, технології, які можна використовувати в

своїй роботі з громадою. Знання потрібно постійно оновлювати, тому я приділяю увагу навчанню, підвищенню кваліфікації, так би мовити. Громадський діяч має бути компетентним і в сфері сучасних технологій, інформатизації. Так, наприкінці 2018 року, в рамках проекту «Участь через залучення», я пройшла тренінг на тему: «Розвиток громадських ініціатив в епоху діджиталізації». Тема актуальна і складна, тому без фахової підтримки експертів мені було б складно самотійно оволодіти знаннями.

Чудовою можливістю перевірити свої знання після тренінгу стала зустріч бібліотекарів Молдови та Хмельницької області, в якій я брала участь. Бібліотекарі обмінювалися досвідом в сфері співпраці бібліотек та медіа. Тож, я змогла поділитися з колегами деякими знаннями щодо того, як написати свій пост у соцмережі так, щоб він охопив більше аудиторії. Під час свого виступу я розповіла колегам із Молдови що таке «#» (хештег) та «@» (равлик), пояснила в чому їх різниця та як їх використовувати при створенні посту у соціальній мережі. Також розглянули можливості використання сервісів Google (Google-Карти, Google-Календар та хмарний сервіс Google-Диск). На конкретному прикладі Сутковецької сільської бібліотеки розглянули можливості та переваги створення карти туристичного маршруту, сторінки у

соцмережі та сайту бібліотеки. Мій виступ був цікавим колегам з іншої країни, було багато питань.

Попереду, безумовно, ще дуже багато роботи. Сьогодні ми об'єднуємо свої зусилля навколо вирішення проблем населення села: залучити до цієї роботи громадськість, владу. Мова йде про формулу - партнерство. Це новий погляд на наше життя, вважаю його еволюційним: від споживачів послуг - до партнерів з розумінням власної відповідальності і прав. Він трохи незвичний, але за партнерством майбутнє, і саме проект «Участь через залучення» дає мені знання, що допомагають на шляху становлення нової громади.

*Іванна Білик,
бібліотека с. Сутківці
Ярмолинецького район, Хмельницька область
bilikivanna@gmail.com*

ЖИТТЯ. ЗМІНИ. ЗУСТРІЧ

Олена Резніченко та Олена Блага - бібліотекарки, які виховують молоде покоління соціальних аніматорів, агентів змін та впевнених активних громадян, шляхом залучення їх до участі в інноваційних заходах, поки - нетипових для звичайної бібліотеки. Вже є позитивні приклади впливу – місцева молодь зрозуміла, як отримати підтримку від влади, створила молодіжну громадську організацію, багато молодих людей стали постійними відвідувачем бібліотеки.

Олена Резніченко та Олена Блага провели з молоддю 13 заходів з таких тематик: анімація, децентралізація, діджиталізація. До заходів долучилися 171 чоловік.

Існує думка, що в цьому світі, де нам пощастило жити, кожна зустріч і навіть, випадкове знайомство, сприяють досягненню мети. Іноді нам потрібні люди, щоб допомогти нам «прокинутися», допомогти змінити напрям нашого життя; іноді, щоб підбадьорити нас і нагадати, хто ми на цій землі. Нам пощастило двічі: ми зустріли таких людей, і зустріли вчасно! А мова йде про тренерів та працівників Інституту соціокультурного менеджменту. Кожен тренінг – це зустріч з новими людьми, нове знайомство. Після тренінгу з основ

соціальної анімації, ми отримали принципово нові знання та інструменти, і розпочали роботу. І ось подивіться, що з цього вийшло.

Картування

Працівники Новопраської центральної бібліотеки разом з юнацтвом зібралися в бібліотеці, щоб досконало вивчити своє селище. А для цього ми використали таку методику роботи, як картування. Що таке картування? В Україні дедалі більше громад використовують методику картування для того, щоб вивчити та розвинути свій потенціал. Про даний метод роботи з громадою бібліотечні працівники дізналися під час навчального тренінгу «Анімація громадської діяльності» в рамках проекту Інституту соціокультурного менеджменту(ІСКМ) «Участь через залучення» і тренерів проекту Леоніда Жовтило, Лева Абрамов, Анастасії Шевченко та використали в своїй роботі з молоддю.

Картування громади – це процес виявлення ресурсів та створення образу громади, який демонструє її здатність та потенціал. На початку роботи над мапою нашого селища, ми наносили існуючі об'єкти, а вже потім кожен з присутніх мав змогу доповнити її тими ресурсами, які б в майбутньому можливо було б використовувати для розвитку громади. Це і футбольне поле, і розважальні та пізнавальні центри, будинок

побуту, культурні заклади, музеї, прокладання туристичних маршрутів та зелені масиви селища. Адже молоде покоління, це майбутнє громади і нам треба звертати увагу на їхні бажання. Те що пропонували молоді учасники під час цього процесу сьогодні виглядає не зовсім реально, але це тільки сьогодні.

Картування громади-це потужний інструмент, який дозволяє громаді ставити та доносити своє локальне бачення і перспективи до уваги представників влади та осіб, які приймають рішення. Тому наступним нашим кроком була зустріч з владою. Завідуюча бібліотекою Олена Резніченко запросила голову Новопраської об'єднаної територіальної громади (ОТГ) - Богдана Курупата та заступника голови - Олену Полтавець для спілкування з молоддю. Зустріч пройшла в форматі «відкритого мікрофона». Молодь мала змогу розповісти своє бачення розвитку селища, ставили питання Богдану Анатолійовичу та Олені Орленівні. Керівники громади на всі питання відповідали, ознайомилися з картою селища, і в свою чергу повідомили, що деякі бажання молоді абсолютно реально втілити в життя, і не чекати далекого майбутнього. Це й зони відпочинку, «Wi-Fi зона», впорядкування та утримання на належному рівні футбольного стадіону, а також багато іншого для поліпшення якості життя

в громаді. В свою чергу, керівники громади запропонували створити молодіжну громадську організацію, яка б мала змогу допомагати вирішувати нагальні питання, брати участь в розбудові своєї громади.

Конкретними результатами зустрічі стало: впорядкування місцевого стадіону, який знаходився в критичному стані, в місцевому парку було відновлено волейбольний майданчик; завезено новий пісок для проведення пляжного волейболу (в літній період).

Драйвові літо

Літо для бібліотек – це пора творчості, фантазії, активізації усіх форм індивідуальної та масової роботи з читачами, можливість ближче пізнати їх. Бібліотека надає можливість корисно і приємно провести свій вільний час своїм відвідувачам впродовж літніх канікул.

З метою залучення до читання юнацтва нашою бібліотекою було підготовлено і проведено ряд заходів. До роботи зі своїми користувачами бібліотекарі підходять цікаво і творчо - цього разу запросили їх до майстерні доброго настрою «Від читаючої дитини – до успішної людини» та провели з ними декілька драйвових та захоплюючих вікторин. Від тренерів Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ) ми отримали та використали в своїй роботі нові ігрові

форми. Одна з них - «Імпульс». Це командна гра, в якій визначаються лідери та створюють собі команду. Завдання ведучого - одночасно двом командам передати імпульс, який по ланцюжковій реакції передається лідеру команди, а його задача схопити книгу. Хто з командирів першим візьме книгу, та команда й виграла.

Ще одна гра «Майка». Це гра, в якій кожен сам за себе. Власноруч робиться майка з паперу, і на лицьовій стороні наші учасники писали назви тих книг, які вони вже прочитали, а на спині -ті, які б хотіли прочитати в майбутньому.

Така гра, як «Друкарська машинка» викликали велике задоволення і наші гравці з кожним новим словом, яке називала ведуча, все швидше та активніше його друкували. Вікторина «Книги в моєму житті». В цій грі ми використали плакати, на яких команди писали автора, його твір, який це твір за жанром, головних героїв твору.

Цього дня нікому не було сумно. Наші гравці отримали велике задоволення.

З чого починається дружба

30 липня, ми відзначаємо Міжнародний день дружби між державами, культурами та всіма людьми на Землі.

Дружба - це взаєморозуміння і безкорисливість, щирість і довіра, спільні інтереси і точки дотику. Друг ніколи не

залишить у біді і завжди прийде на допомогу. Позитивність дружніх відносин важко заперечити. Дружба цінувалася завжди, кордони та мовні бар'єри їй невідомі.

Коли ми дивимось телевізор, читаємо книги, спілкуємося в соціальних мережах, подорожуємо, ми знайомимося з різними традиціями, звичаями та досягненнями різних народів світу. Терпимість до інших націй, прагнення до пізнання різноманітних культур сприяють збереженню миру на Землі, що так важливо для щасливого майбутнього нашої планети.

Наша бібліотека дорожить не лише книгами, а й своїми користувачами. Ми, працівники бібліотеки, намагаємось зацікавити наших відвідувачів книжковим фондом та різноманітними виставками, культурно – масовими заходами.

Напередодні Міжнародного дня дружби в бібліотеці відбулася година спілкування «Дружба – найбільший скарб», на яку бібліотекарі запросили своїх постійних відвідувачів, які вже давно стали один для одного добрими друзями. На заході читачам розповідали що таке дружба, що головне в ній, як вона цінувалася в різні епохи. Також запропонували пограти в ігри, які демонстрували, як знайти друзів («Раз, два, три – рухи повтори», гра про тварин «Знайди собі пару», та дуже жвава і захоплююча гра «Жаб'ячий острів»).

Результатом проведених заходів є те, що юні відвідувачі змогли згуртуватися та попрацювати в командах, дослухатися думок один одного.

Гра «Світ громад»

Таку цікаву і дуже схожу на життя гру як «Світ громад» для постійних користувачів Новопразької центральної бібліотеки провела бібліотекар з міста Олександрія Марта Шеремет. Гра «Світ Громад» – це перша українська настільна гра у жанрі соціального симулятора. Це означає, що ігрові події максимально наближені до реального життя. Гра розвиває життєві навички, навчання, громадську діяльність.

Результатом проведеної гри зацікавились представники влади, та придбали для бібліотеки гру «Світ громад».

Літо, прощавай!

Ось і підходять до кінця літні канікули і бібліотекарі зібрали всіх своїх постійних користувачів в приміщенні бібліотеки, щоб провести з ними ще один літній день в іграх та забавах. Цього дня ми всі з великим задоволенням пограли в м'яч, але ця гра була не з простих, тому що м'яч був не один, а три і всі вони були різного кольору. Задача кожного гравця була запам'ятати від кого була подача і кому треба було відправити м'яч. Але всі гравці з поставленою задачею впоралися.

Наступна гра називалась «Землетрус». Учасники були поділені на три команди і їм треба було за короткий термін визначитися хто з команди при землетрусі врятується, а хто ні. Кожен кому задавали ведучі питання по своєму пояснював чому саме ту чи іншу людину треба було зберегти, а когось принести в жертву.

І дуже емоційно пройшла гра «Маска». Кожен намалював себе таким, яким він бачив чи почувався саме в ту хвилину. Коментар до малюнків залишав кожен присутній.

День знань - справжнє всенародне свято мудрості, доброти і людяності!

Так сталося, що на перехресті доль поєдналися дві давні професії – вчитель і бібліотекар. Обидві покликані знайти ключик до кожного серця і бути поводителем у храмі людського духу. Талант людини, як квітка, розквітає там, де його леліють, оберігають, де про нього турбуються і підтримують. Через книгу пізнається світ, реалізуються творчі потреби, естетичні та літературні уподобання. Адже література живить розум, уяву, відкриває нові світи та є могутнім засобом особистого духовного розвитку. Зусилля бібліотекарів спрямовані на те, щоб читачі відвідували бібліотеку не тільки як місце обміну книжок, а як храм знань і мудрих думок, а читання стало б для них творчим процесом.

Напередодні свята бібліотека також чекала на відвідувачів і гостинно відчинила двері до країни знань. До цього свята працівники бібліотеки та члени громадської організації «ГРОАЛ» готувались до цього не один день, склали особливий сценарій, який був запропонований Інститутом соціокультурного менеджменту (ІСКМ), та ретельно переформатовали його під бібліотечну роботу з юнацтвом. В приміщенні бібліотеки відбувся брейн - ринг «Країна літературних героїв». За сценарієм Країну Знань захопили в полон Темні Сили і кожен гравець отримав літературного героя. Завдання було розповісти- чому саме цей герой з книги зможе прогнати «Темні Сили» та звільнити Країну Знань, адже без неї не буде 1 вересня. Далі відбулось таємне незвичайне голосування прикріпленням папірців різного кольору (довіряю й не довіряю), під час якого гравці віддали перевагу одному з літературних героїв.

Козацькому роду, нема переводу

До Дня захисника України та Дня Козацької слави в бібліотеці з вихованцями спеціальної Новопраської школи – інтернат будували «Башти» з паперу. По завершенню конкурсу виявилось, що всі учасники підійшли до завдання дуже серйозно - збудували міцні та надійні споруди. І закінчилися наші змагання грою «Самурай». В цій грі, щоб

виграти, теж треба було проявити кмітливість, адже в ній були ще такі герої, як «Принцеса та Дракон».

По завершенню першого етапу впровадження здобутих знань можемо відмітити наступне – без сучасних знань та пошуку нових форм будь-яка навіть дуже творча робота рано чи пізно перетвориться на механічну і нецікаву, тому наше завдання – шукати і навчатися.

*Резніченко Олена та Блага Олена
Новопразька центральна бібліотека–філія
Олександрійської районної централізованої
бібліотечної системи,
сmt. Нова Прага, Кіровоградська обл.
novapragalib2@ukr.net*

МИ ЖИВЕМО В ЧАС ЗМІН

Бібліотекарці Тетяні Сафроновій для поширення ідеї і безпосередньо, створення Центрів місцевої активності у громаді, вистачило декількох компонентів – навчання, планування, міжрегіонального обміну досвідом, постійної самоосвіти і кола однодумців.

Тетяна провела 6 заходів, у яких взяли участь 65 представників сільських бібліотек, представники влади та громади, які в результаті змогли побачити потенціал закладів культури в процесах активізації людей заради змін. В цій роботі Тетяні стали в нагоді інструменти, методики та інформація, яку вона отримала на тренінгах, в рамках проекту «Участь через залучення».

Ми живемо в час змін - змін у країні, у суспільстві, у свідомості людей. Це складні, інколи - навіть болісні процеси, але вони дають нам надію на краще, гідне життя. Зараз кожен з нас має унікальний шанс стати агентом змін у своїй громаді. Мета діяльності бібліотек та багатьох громадських організацій співпадає - ми працюємо для позитивних змін, займаємося просвітницькою діяльністю та навчаємо, а отже саме у

бібліотекарів є унікальна можливість поєднувати свою професійну діяльність з громадською.

На будинку, де знаходиться Лубенська центральна районна бібліотека імені Володимира Малика (в якій я працюю), можна побачити банер «Бібліотека- центр громади» і це не лише гасло. Активна діяльність закладу це підтверджує. В стінах бібліотеки проводять заходи 4 громадські організації, активно працюють 3 клуби за інтересами, діє молодіжний центр, протягом року відбувалося навчання в мовному клубі «Let's speak English», проходять кінопокази та навчання на курсах комп'ютерної грамотності. Районна бібліотека - третій простір для громади міста для дорослих і дітей. Протягом останніх років суспільне життя у місті вибуває - завдяки активним та небайдужим містянам проходять волонтерські акції, толоки, народознавчі свята і бібліотека завжди підтримує добрі починання жителів міста та району.

Я працюю методистом, а отже моя професійна діяльність пов'язана з сільськими бібліотеками. Я пишаюся тим, що завдяки і моїй участі у трьох сільських закладах району прийшов «Бібліоміст», а згодом ще одна сільська бібліотека виграла проект «Бібліотека - громада: відкритий простір» за фінансової підтримки фонду «Монсанто». Але заклади культури змінюють не лише сучасне технічне

оснащення та гарні ремонти, їх змінюють люди, які там працюють. У 2015 році за результатами конкурсного відбору я очолила «Піар-офіс бібліотек Полтавщини», і тоді вирішила, що долучу до роботи в ньому і своїх колег з сіл Новаки та Березоточа. Звичайно, нам важко було змагатися з обласними піар-офісами, але найголовніше це досвід, який ми разом здобували, рівень довіри та взаєморозуміння, що зріс і у нас у колективі, і в селах, де ми проводили заходи. «Бібліоміст» навчив нас, як стати сучасною бібліотекою: працювати з наданим обладнанням, позиціонувати та захищати себе, але на жаль програма закінчилась і можливість бібліотекарів розвиватися та навчатися залишилася тільки через громадську діяльність. Я працювала як волонтер в міжнародній спільноті Volunteer Community, в громадських організаціях «Твій світ», «Жінки-трудівниці за майбутнє дітей України», «Міжнародна асоціація безпеки людини». У 2017 році разом з однодумцями з метою збереження та популяризація культурної спадщини та розвитку туристичного потенціалу Лубенщини - створила ГО «Предки».

Про проект Інституту соціокультурного менеджменту «Участь через залучення» я дізналася на платформі «Громадський простір». Вже перший етап проекту відкрив для мене новий погляд на діяльність закладу культури та

познайомив з поняттям соціальної анімації - діяльності працівників культури та громадських активістів з об'єднання та активізації жителів громади задля вирішення місцевих проблем. Працівник культури, який мешкає у громаді, має високий рівень довіри у членів своєї спільноти, професійні знання та навички, пристосоване та оснащене приміщення, розуміє важливість своєї місії і головне має набір інструментів може ефективно діяти задля розвитку та позитивних змін у суспільстві.

Під час тренінгів, які провели для нас тренери проекту «Участь через залучення» Лев Абрамов та Леонід Жовтило, я отримала знання, методи та інструменти соціальної анімації.

У центральній районній бібліотеці імені Володимира Малика, для 8 працівників закладу я провела годину професійного спілкування «Проект «Участь через залучення»: новий погляд на сільську бібліотеку». На заході розповіла колегам про проект «Участь через залучення» та активну діяльність бібліотек та будинків культури Олександрійського та Маловисківського районів Кіровоградської області зі створення в сільських закладах культури центрів місцевої активності, які об'єднують активних людей готових брати участь у процесах позитивних змін у своїй громаді.

Поділилася інформацією про картування як громадське дослідження потенціалу громади.

Межі співпраці розширилися до міжрегіонального рівня. Отриманою інформацією поділилася з колегами у Лубенській районній бібліотеці та членами ГО «Предки», де провела інформаційно-комунікаційний захід «Нові можливості співпраці з громадськими організаціями та активістами з інших регіонів завдяки проекту «Участь через залучення». Зокрема, обмінялася досвідом громадської діяльності з активістами з інших регіонів України: дізналася про успіхи громади села Вербоватівка з Дніпропетровщини, самоорганізацію громадян села Деревня з Львівщини, активну роботу сільських бібліотекарів Приютівської ОТГ з Кіровоградщини. Разом з директором бібліотечної системи, ми вирішили, які з сільських книгозбірень можуть стати центрами активності громад Лубенщини та мають лідерів спроможних взяти на себе функції соціальних аніматорів.

Я визначила формат, час та ресурси для проведення тренінгу. Під час підготовки до заходу мені дуже допомогли видання Інституту соціокультурного менеджменту «Центр місцевої активності на базі будинку культури», електронний посібник «Громадянська освіта жінок місцевих громад», посібник Британської Ради «Active Citizens», матеріали

тренінгів розміщені у групі «Мережа учасників освітніх проектів Інституту соціокультурного менеджменту» та відео із сторінок мережі Facebook учасників проекту. Додатково були створені 2 презентації «Центр місцевої активності – місце єднання та розвитку громади» та «Внутрішні та зовнішні ресурси громади», програма проведення та анонс (прес-реліз) заходу для організаторів на місцях, знайдена інформація про внутрішні ресурси громад в Інтернет просторі та на сторінках місцевої преси, за допомогою Google Maps підготовлено карти двох сіл для картування. Були проведені 2 тренінги у селах Тарандинці та Карпилівка. Допомогу в організації першого тренінгу надав голова Тарандинцівської сільської ради Анатолій Тітенко – лідер нашої громади. Другий тренінг ініціювала сільський бібліотекар Галина Моціль.

Під час зустрічей учасники заходів дізналися про можливості, які відкриває для громад децентралізація, познайомилися з досвідом ефективної співпраці влади, громади і бізнесу в сільських громадах України, дізналися про соціальний капітал, визначили внутрішні ресурси громад та зрозуміли для чого проводиться картування, були створені «Дерева проблем», які хвилюють місцевих жителів. Учасники обох заходів висловили зацікавленість у подальших зустрічах та проведенні картування громад. Сільські бібліотекарі,

представники влади та громади побачили потенціал закладів культури в процесах активізації людей заради позитивних змін.

Найближчим часом планую познайомити з досвідом проведення тренінгів працівників інших сільських бібліотек системи та відвідати 2 створених центри громади для проведення картування. Досвід моєї роботи та громадської діяльності переконує - необхідно шукати партнерів, бути відкритим та публічним. Потрібно пам'ятати, що люди об'єднуються навколо справ. Зустрічайтеся з людьми, спілкуйтеся, дізнавайтеся, що їх дійсно турбує. Проаналізуйте ситуацію, зверніться до експертів з Інституту соціокультурного менеджменту (вони знають «як»), або хоча б до Google (все вже колись було). Знайдіть однодумців і ваша перша спільна справа стане тим ґрунтом, на якому розквітне ваша громада. Довга дорога починається з першого кроку, велика справа з малої, буденної. Головне – розпочніть!

Тетяна Сафронова
Лубенська центральна районна бібліотека ім. В. Малика,
ГО «Предки»,
м. Лубни, Полтавська область
lupol.t.g@gmail.com

СУЧАСНА БІБЛІОТЕКА – МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ГРОМАДИ

Ірина Андрухова та Світлана Острога - бібліотекарки, розповіли про кроки для позитивних змін в бібліотечній системі м. Суми. Їх досвід цікавий не лише сукупністю різних неформальних освітніх заходів, але й роботою з людьми з інвалідністю. Наприклад, Ірина та Світлана разом із колегами створили портал «Інформаційно-ресурсний центр для інвалідів».

Ірина та Світлана для 81 учасника провели 6 заходів з використанням методичних матеріалів та інструментів, отриманих під час участі в освітніх заходах проекту «Участь через залучення».

На нашу думку, основна ознака сучасної бібліотеки – рівень її затребуваності у громади. Відповідає вимогам часу така формула, коли бібліотека стає осередком активності людей, їх культурного та освітнього розвитку. Основним завданням бібліотеки завжди було інформування та культурно-просвітницька діяльність для громади, але часи змінюються і потреби людей також, щоб встигати за запитами користувачів, бібліотекар повинен мати широкий світогляд,

знати не лише книжкові фонди, сьогодні є потреба знати і постійно оновлювати свої знання в сфері новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, використовувати їх в роботі. Вміти надати відповідну консультацію відвідувачам, знати про можливості сучасної цифрової техніки - далеко не повний перелік нових знань, які мають бути у бібліотекаря 21 століття.

Сумська централізована бібліотечна система має 17 філій, з центральним «офісом» на базі центральної міської бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка. Наразі система має достатньо якісно адаптовані до роботи приміщення, комп'ютерне обладнання та фонди. Залучення нової техніки стало можливим, між іншим саме завдяки активній позиції працівників системи, які шукали можливості поліпшити технічний стан своїх закладів, шляхом залучення грантових проєктів, а також завдяки системній роботі з органами

Час не стоїть на місці, багато питань в роботі бібліотек потребують постійного впровадження нових технологій, ідей, нових підходів у спілкування та взаємодії, щоб бути затребуваними суспільством. Тому наші фахівці цікавляться можливостями навчання для підвищення свого професійного рівня. Так, дуже доречною стала інформація про проєкт Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ) «Участь

через залучення», що реалізується в межах «Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Рада в Україні.

Ми одразу вирішили взяти участь у конкурсному відборі та в результаті - були запрошені на навчання в проєкті. Ми мали змогу вчитися у професійних досвідчених тренерів, отримали від них такі кейси: «Анімація громадської діяльності», «Діяльність громадських активістів в умовах децентралізації» та «Розвиток громадських ініціатив в епоху діджиталізації». Знання, які ми отримали, суттєво вплинули на нашу роботу.

Ми зрозуміли, для того, щоб відбулися позитивні зміни в нашій бібліотечній системі, необхідно спрямувати свою роботу на навчання колективу. Хотілося передати нові знання колегам, щоб вони на свої робочих місцях використовували сучасний досвід соціальної роботи та інструменти діджиталізації. Для досягнення цієї мети було організовано навчання-тренінги для всіх активних бібліотекарів Централізованої бібліотечної системи м. Суми. На цих зустрічах розглянули переваги децентралізаційних процесів та нові можливості бібліотек у якості осередків соціальної анімації громади. Також тренінг «Анімація громадської

діяльності» було проведено для людей з інвалідністю ГО «Країна друзів». Під час тренінгу, за допомогою інструментів отриманих під час навчання, було вирішено ряд питань, які турбували присутніх. Ми навчилися на новому якісному рівні проводити зібрання, визначати пріоритетність питань.

Для проведення навчань для своїх колег ми використовували матеріали та дієві інструменти, що отримали під час тренінгів від ІСКМ.

Результатом нашої роботи стали позитивні зміни нашого сайту <https://libsumy.com/> (але є ще з чим працювати й надалі!), також ми сформували план дій щодо навчання та запровадження Інтернет-технологій в щоденну роботу бібліотекарів на 2019 рік. Також вже напрацьовані зміни для порталу «Інформаційно-ресурсний центр для інвалідів» <http://inva-center.sumy.ua/>. Цей портал було створено нашою бібліотечною системою для людей з інвалідністю.

Довідка: Портал «Інформаційно-ресурсного центру для інвалідів», який має на меті максимально задовольнити потреби осіб з інвалідністю в отриманні різнопланової інформації, надати можливість спілкуватися в соціальних мережах, надати можливість розміщувати оголошення, проводити соціальні анкетування, опитування і багато іншого. Робота з функціоналом порталу спрощена і доступна для

аудиторії користувачів мережі Інтернет особам з обмеженими можливостями, що дозволяє їм отримати задоволення від спілкування з однодумцями і максимально реалізувати свої творчі можливості. Даний портал створений за ініціативи співробітників Сумської міської централізованої бібліотечної системи.

Бібліографічний відділ центральної бібліотеки створив сторінку «Бібліографи Сумської МЦБС» на Фейсбуці, яка зараз активно розвивається завдяки використанню різних технологій, графічних редакторів та інших способів подання інформації. Колеги працюють завзято і захоплено. Маємо зараз вже непогану статистику звернень.

Розробили та подали два власні проекти на голосування до Сумського громадського бюджету. Загальноміський — «Подолання цифрової нерівності» на базі центральної бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка та локальний — «Неформальний відкритий простір для громади» на базі бібліотеки-філії №17. Перший проект передбачає створення в бібліотеках міста центрів навчання людей старшого віку користуванню електронними послугами. Бюджет проекту — 1 500 000 грн. Проект «Неформальний відкритий простір для громади» має на меті оновити технічне обладнання бібліотеки, провести косметичний ремонт для поліпшення умов перебування та

якості обслуговування відвідувачів. Бюджет проекту складає 750.000 грн. Амбіційні, на наш погляд проекти, але ми робимо все можливе, щоб бути корисними своїй громаді! Не все із того, до чого ми прагнемо у нас виходить, але ми віримо в те, що робимо. І віримо, що у нас все вийде.

Отож, хочеться подякувати супер-команді ІСКМ, які надають нові, корисні знання та інструменти, а також можливість знайомитися з однодумцями з інших областей, мати їхню підтримку. В нашій справі це також важливо.

Ірина Андрухова та Світлана Острога
Комунальний заклад Сумської міської ради Сумська міська
централізована бібліотечна система бібліотека-філія №17
м. Суми
super-krasulya71@ukr.net
irusja.311321@gmail.com

ДІМ, ДЕ ЖИВУТЬ КНИГИ

Людмила Чупряк ділиться досвідом роботи Уманської міської ЦСБ, яка є «територією успіху» громади, спрямована на створення затишної атмосфери для своїх користувачів, де бібліотекарі прислухаються до думок різних вікових та соціальних груп громади міста, а також мають індивідуальний підхід до кожного відвідувача, який має потребу не тільки в інформації, а й у психологічній підтримці.

Людмила реалізувала при бібліотеці 5 заходів з методичною підтримкою від проекту «Участь через залучення», у яких взяли участь 139 осіб.

Бібліотекар сьогодні – це універсальний спеціаліст і експерт з надання багатогалузевих послуг, можна сказати, навіть - керівник центру комунікації між владою і громадою. Саме тому сучасному фахівцеві бібліотечної галузі так важливо постійно навчатись. Для нашої центральної бібліотеки протягом 2018 року свого роду панацеєю в цьому аспекті стали навчальні тренінги від Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ). Знання, які я отримала під час занять з експертами ІСКМ, тепер впевнено і з користю для роботи застосовуються усіма спеціалістами

нашої бібліотечної системи. Усвідомлення того, що бібліотека є простором для навчання, розваг, спілкування, творчості спонукає нас все більше переглядати матеріали тренінгів та номери інформаційного бюлетеню громадських активістів «НДО-Інформ», що видає ІСКМ. На мою думку, ці ресурси, актуальні і корисні в роботі бібліотекарів, особливо в період, коли ми намагаємось розширювати коло своїх послуг для громади міста Умань. Нам потрібно працювати так, щоб той, хто прийшов в бібліотеку хоча б раз – неодмінно повертався сюди знову.

Позитивні зміни в моїй роботі настали, коли рік тому, я стала учасницею проекту від Інституту соціокультурного менеджменту «Можливості закладів культури в громадянській освіті» (я взяла участь у десяти різних тренінгах від Інституту соціокультурного менеджменту). Цей досвід зараз суттєво допомагає нам працювати у роботі з активом нашого міста.

Після останнього навчання на тренінгу від ІСКМ, в нашій бібліотеці почав діяти молодіжний центр «Бібліотека – територія успіху». У цьому напрямку ми тісно співпрацюємо з відділом у справах сім'ї та молоді Уманської міської ради. Саме для молоді ми проводимо тренінги. Хочу зазначити, що бібліотека стала своєрідним стартапом тренінгової діяльності в місті Умань. Особливо хочеться відзначити молодіжний

тренінг «Право на освіту, охорону здоров'я, право бути визнаним, право бути почутим». Учасники висловлювали свої власні думки та вирішували проблемні завдання, на цьому заході я вже виступила як тренер, до цієї роботи долучилася й Т. Любарська - юрист міста Умань від місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Також популярною стала практика проведення на базі наших книгозбірень презентацій книг місцевих авторів, просвітницьких заходів для жінок нашого міста, безкоштовних курсів англійської мови, де всі бажаючі мають змогу поліпшити рівень англійської мови, також при центральній бібліотеці працює клуб любителів англійської мови. І так має бути, оскільки бібліотека – це публічний інформаційний центр, який повинен забезпечувати можливість неформальної освіти жінок. Сприяти самовдосконаленню жінок, пошуку і реалізації особистості.

Молоді спеціалісти Уманської міської централізованої системи бібліотек стали учасниками тренінгу «Молодіжний працівник». Працівники Уманської міської ЦСБ використовують для оперативного і якісного задоволення інформаційних потреб користувачів не лише методичні розробки Інституту соціокультурного менеджменту, але й

надані ними матеріали та рекомендації загального характеру, зокрема, в таких заходах як:

- «Слова, рядок і музика пера» - творча зустріч із талановитими та креативними письменниками і поетами рідного краю: Карасевич А. О., декан історичного факультету Уманського ДПУ імені Павла Тичини; Шабаліна Л.В., кандидат філософських наук, професор; Павленко О. П., дипломант Всеукраїнського поетичного вернісажу «Троянди і виноград – 2017»; Безверхній Д., уманський письменник, володар гран-прі у Всеукраїнському конкурсі малої детективної прози).

- Анонс нових друкованих видань: «Бібліогіди», нові краєзнавчі видання «Прочитай першим» та «Сторінки з історії та краєзнавства про Умань».

Успішно застосовуються працівниками діджитал-технології, що допомогло наповнити цікавим змістом такі заходи як:

- Конкурс віртуальних робіт серед користувачів інтернет-центру «Віртуальний простір: Патріотизм. Історія. Умань. Краєзнавчі видання». Девіз конкурсу - «Читати – щоб знати, знати – щоб перемагати!»;

- До Дня Незалежності України: конкурс буктрейлерів «Україна у творчості українських письменників»;

- Новини з життя бібліотеки і світлини регулярно викладаються в соціальній мережі Фейсбук та на сайті й блогах бібліотеки.

- У дитячій бібліотеці працює модернізований Інтернет-центр «Смайлик»;

- Цикл інформаційно – діалогових годин «Кібербулінг-небезпека, яка не знає меж»;

- Перемога наших користувачів в обласному конкурсі книжкових відео-оглядів «Фабрика вражень. Перезавантаження».

Завдяки застосуванню методів і прийомів фандрейзингової діяльності проведено такі заходи як:

- «Здорові уманчани – сильне місто»;

- Зоряний час наших земляків «Наші таланти – гордість громади і держави – збережемо їх разом» в якому брали участь навчальні заклади нашого міста;

- Зустріч краян-відомих особистостей сучасності «Творимо місто нашої мрії разом». Учасники зустрічі: Новак В.В., представник Приватного акціонерного товариство «Уманьферммаш»; Гетьман О. І., заслужений ветеран «Уманьферммаш», ливарник-металург України; Вальдман М.А., «Жінка року 2017», заступник голови громадської організації ветеранів м. Умань, лауреат звання «Жінка року» в

номінації «Жінка-милосердя»; Буць О. С., керівник проекту Благодійний фонд «Uman Tomorrow»;

- Бібліотечна система приєдналася до відкриття головної ялинки нашого міста Умань з новорічним дарунком містянам віртуальним бібліогідом: «Казковість і феєричність новорічних та різдвяних свят в краєзнавчих виданнях!»;

- Бібліотекарі долучились до написання книги «Слово про безсмертних» (про уманчан, які загинули в зоні АТО);

- Працівниками був організований загальноміський поетичний фестиваль «Свою Україну любіть», до Дня Незалежності;

- Бібліотекарі допомагали в організації фестивалів «Пісні народжені в АТО», «HoliDanceUman» та у проведенні інших свят, конференцій з культурної спадщини, молодіжної політики тощо.

Завдяки новим знайомствам на проектах ми змогли обмінятись досвідом із своїми колегами з інших міст, особливо вдячні Житомирській міській ЦБС та Герцаївській ЦРБ. Нашим важливими досягненнями, після участі у заходах Інституту соціокультурного менеджменту, стала проектна діяльність в 2018 році.

Робота Уманської міської ЦСБ спрямована на створення затишної атмосфери для своїх користувачів, де бібліотекари

прислухаються до думок різних вікових та соціальних груп громади міста, а також мають індивідуальний підхід до кожного відвідувача, який має потребу не тільки в інформації, а й у психологічній підтримці.

Сьогодні бібліотека стала не лише тим місцем, де можна взяти і прочитати книгу, а й відпочити, поспілкуватися, виговоритися. Часто ходять самотні бабусі та дідусі, яким немає з ким поговорити вдома, поділитися наболілим. Бібліотекари з радістю вислухають, порадять, поспівчують, пригостять таких відвідувачів.

Сподіваємось й на подальшу допомогу і нові знання від Інституту соціокультурного менеджменту, адже бібліотеки повинні йти в ногу з часом, справляти хороше враження на сучасного читача, робити бібліотеку яскравою, показати нестандартний зміст і форму, внести ауру новизни завдання не із легких.

*Людмила Чупряк
Уманська міська централізована система бібліотек
м. Умань, Черкаська обл.
mila1407@ukr.net*

ЗМІНИ ТВОРЯТЬ ЛЮДИ, АБО ЯК ЗАКЛАДИ КУЛЬТУРИ СТАЮТЬ ЦЕНТРАМИ МІСЦЕВОЇ АКТИВНОСТІ ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Ірина Гнатюк: «Найголовнішим для мене є люди, яких вдалося залучити до роботи задля досягнення результатів; довіра, яка виникала у період нашої спільної роботи; очі молоді, які світяться надією і бажанням нести позитивні зміни! Ось це для мене справжній успіх – «народження» НЕБАЙДУЖИХ! Небайдужих до своєї країни!». Ірина розказала історію створення ініціативної групи молоді села Берег на базі будинку культури. Ця група попри певні труднощі досягла позитивних змін у громаді, знайшла канали взаємодії із владою.

Ірина реалізувала 12 заходів з використанням методичних матеріалів, які отримала під час участі у тренінгах, проведених в рамках проекту «Участь через залучення». Участь у заходах взяли 140 осіб із числа небайдужої молоді до розвитку своєї громади.

З чого починається будь-яка історія успіху, і звичайно, моя? Першочергово, зі змін у собі, коли приходить розуміння

того, що зміни у твоєму рідному селі, громаді, цілій країні залежать від кожного з нас, кожного небайдужого!

Мені не так просто визначити якийсь один факт з моєї роботи, чи логічний її результат, який би охарактеризував мою історію успіху, тому що усі знання, які я отримала завдяки Інституту соціокультурного менеджменту, я використовую і впроваджую в життя.

Перший тренінг «Анімація громадської діяльності», в якому я взяла участь, спонукав мене до проведення тренінгів опираючись на отримані знання. В результаті, така активність сприяла створенню ініціативної групи села Берег. На тренінгу піднімалися проблеми села, і виявилось, що молодь переймається проблемами забруднення території та стихійними сміттєзвалищами. Тому домовилися разом, залучаючи односельчан, місцевих підприємців розчистити територію парку біля Будинку культури та організувати свято до Дня села задля популяризації культурної спадщини, пошуку нових талантів та активізації місцевого населення. Тому вже мої соціальні аніматори розпочали свою роботу, залучивши небайдужих односельчан до прибирання в парку та проведенням першого за останні 10 років - Дня села! Але цим наша робота не обмежилася, ми виробили правила та принципи нашої діяльності, кожен має свої обов'язки. І молодь

почала збирати інформацію серед селян, які зміни вони хочуть бачити у нашому селі шляхом опитування та анкетування. Опитування проводилося серед старших жителів села, а анкетування – серед молоді. Також була проведена зустріч зі старостою, і обговорення з якими саме скаргами на загальні проблеми в селі звертаються до неї мешканці нашого села. Було визначено 3 основні проблем – відсутність доріг (тому що те, що лишилось від них, простіше назвати їх відсутністю), аварійність Будинку культури та відсутність у селі дитячого майданчика. Проаналізувавши наявні проблеми, ми вирішили зосередити свою діяльність саме на появі в нашому селі дитячого майданчика. Опрацювавши вікові категорії населення, було визначено, що серед 667 осіб, які проживають в нашому селі 98 – це діти. Тому ми підготували презентацію, на якій продемонстрували позитивний результат, який отримає населення при появі дитячого майданчика. Так, буду відвертою, тому що з цією презентацією, ми зверталися і до підприємців, і до влади. Так, звернувшись до старости, прагнули зібрати підприємців нашого села, але нажаль це не вдалося. Тому з кожним говорила окремо при зустрічі, або у телефонній розмові. Один з підприємців навіть пообіцяв купити декілька елементів, тому почали шукати де замовити, взяли рахунок, але знову ж невдача, слова він так і не

дотримав. Тому варто зазначити, що не все вдається з перших спроб, головне не втрачати віру у позитивний результат, у власні сили і в людей, які підтримують, адже разом ми сила!

Хочу нагадати, що ми працювали і в парку, який був захащений сміттям, зарослий парослями різних кущів та зовсім не схожий на парк. І ми досягли успіху. Адже невдовзі завдяки нашій ініціативі та спонсорів, з'явиться дитячий майданчик. Про необхідність дитячого майданчика у нашому селі говорила депутату при зустрічі в усній розмові, але вирішальним стало звернення у соціальній мережі з описом проробленої роботи нашою ініціативною групою та наданням презентації. А ми в свою чергу працюємо над тим, щоб додати до нього лавочки, а в майбутньому плануємо облаштувати і інші місця відпочинку.

Ще одною сферою нашої діяльності стало картування нашого села. Задля цього був проведений міні тренінг «Картування громад», в якому участь взяли 9 осіб. Попрацювавши з теорією розділилися на 2 групи і обговорили ресурси нашого села. Домовилися, що кожен з учасників попрацює над картуванням дома, провівши опитування серед сусідів, порадившись зі старожилами. Тому в результаті було отримано 5 невеличких малюнків-картувань, які об'єднали у 1 чорновий варіант.

І знову зібралися усі разом за круглим столом, обговорюючи капітал нашого села і як ми можемо використати його для розвитку, які шляхи співпраці і т.д. Ці результати використали у підготовці до свята до Дня села, так як перед очима були і підприємці, які могли стати спонсорами, і таланти, які могли порадувати душу на святі тощо.

Приємним виявилось те, що інформація про нашу роботу поширювалася і з'являлися нові бажаючі створити картування своїх сил.

10 серпня, в приміщенні Будинку культури, смт. Смига провела тренінг «Картування громад» серед учасників молодь селища Смига, сіл Студянка, Берег, Шепетин, Мартинівка, Миньківці – разом нараховувалося 26 учасників. Захід тривав 1,5 години. Картування - це не проста робота, адже це не просто намалювати основні інфраструктурні об'єкти на ватмані, це аналіз існуючих ресурсів, потенціалу, видобуток соціального капіталу та детальний опис цього. І ще роботою нашої ініціативної групи: картуванням рідного села Берег поділилася на заході, організованому бібліотекарями нашої громади, - громадські пікніки «Нашій громаді 2 роки: історії маленьких перемог». Зазначу, що важливо налагоджувати співпрацю у середині громади, мати команду однодумців. Так почало виникати картування нашої Смизької громади. А отримавши

знання на третьому етапі навчання в рамках проекту Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ) «Участь через залучення», а саме тренінгу «Діяльність громадських активістів в епоху діджиталізації» ставлю собі за мету – створення гул карти нашої громади. Для цього 18 листопада 2018 року був проведений тренінг для молоді нашої громади «Діяльність громадських активістів в епоху діджиталізації», на якому домовилися, що кожен попрактикується у створенні Google карти свого села. Також отриманими знаннями поділилася з бібліотекарями та краєзнавцями нашої громади. Разом обговорювали історичні об'єкти, які варто відзначити на картах, туристичні маршрути... Завдяки ІСКМ з'явилося багато знайомих та друзів по всій Україні, тому коли виникали труднощі з Google картами зверталася за допомогою до Білик Іванни з с. Сутківці Хмельницької області. Іванна допомогла нам у створенні діджитал карти нашого селища, власноруч підготувавши відео-інструкцію що до чого, це була цікава співпраця.

Що хочу ще додати, що неформальна освіта сьогодні дає величезні можливості для розвитку. А проект «Участь через залучення», що реалізується Інститутом соціокультурного менеджменту дарує своїм учасникам «крила», а точніше – інструменти змін наших громад! Тому сьогодні очолюю в

нашій Смизькій ОТГ, що на Рівненщині, «Курс громадянської освіти для молоді». Це ще один результат моїх навчань.

Все це - результати нашої спільної роботи, і головним своїм успіхом я вважаю довіру і небайдужість людей, які повірили мені, моїм колегам та нашим ініціативам, долучилися до роботи над розвитком свого краю, захотіли змінитися. Ось це – успіх!

*Ірина Гнатюк,
Сільський будинок культури,
с. Берег, Рівненська обл.
hnatiykiryna@gmail.com*

УНІВЕРСИТЕТУ ТРЕТЬОГО ВІКУ ЯК ПРИКЛАД СОЦІАЛЬНО КОРИСНОЇ ІНІЦІАТИВИ

Світлана Годун розповіла про неформальну діджитал-освіту, яка не має вікових меж. «Університет третього віку» - ініціатива з навчання медіаграмотності та користування інформаційним технологіям людей поважного віку, що реалізується на базі Центральної районної бібліотеки м. Іванків Київської області.

Світлана провела 3 заходи за участі 57 осіб, опираючись на знання, отримані в рамках проекту «Участь через залучення».

Сучасне життя з широким використанням інформаційних технологій щодня вносить зміни у будь-яку галузь людської діяльності, не виняток і бібліотечне обслуговування населення. Комп'ютеризація закладів, забезпечення вільного доступу до мережі Інтернет надає можливості кожному з нас мати однаковий доступ до інформації для освіти, культурного збагачення, фахової діяльності, самовдосконалення, дозвілля, самоосвіти, тощо. Діти, молодь та дорослі мають достатньо способів доступу до персонального комп'ютера та всесвітньої мережі Інтернет.

Поза процесом інформатизації лишаються лише те покоління, саме та скарбниця досвіду та знань, завдяки якому ми зростали і ставали справжніми фахівцями – люди похилого віку.

Тому, головним пріоритетом в роботі нашої бібліотеки, ставимо обслуговування якраз цієї вікової категорії.

Серед можливостей, які з'явилися в нашій країні для людей поважного віку – альтернативна освіта в рамках «Університету третього віку» - які розпочали свою роботу в різних областях України. Цей вид соціального навчання, який відноситься до так званої неформальної освіти, не ставить за головну мету отримання основної професії та подальшого працевлаштування, а дає персональний розвиток, сприяє збереженню активної життєвої позиції людей похилого віку. Накопичення нових знань дозволяє слухачам реалізувати свої здібності, залишатися самостійними і бути менш схильними до стресових ситуацій.

Саме такий «Університет третього віку» у вересні 2018 року і розпочав на базі нашої бібліотеки для відвідувачок районного територіального центру соціального обслуговування свою роботу. Триватиме навчання до березня 2019 року.

Перед тим, як розпочати роботу із слухачами на системній основі, ми провели пробне заняття. Зробили так для

того, щоб зрозуміти рівень підготовки наших слухачів, їхні очікування. Також домовились про періодичність занять, яка буде зручною студентам - вийшли на одну зустріч на тиждень (щосереди).

Тож, першими студентками «Університету третього віку», що розпочав роботу при нашій бібліотеці, стали десять жінок віком від 50 років. Жінки виявилися більш активними і готовими до експерименту, проте наступного разу, ми плануємо залучити і чоловіків.

План занять ми склали, враховуючи побажання слухачок. Не скажу, що це легко проходить щоразу, оскільки рівень підготовки і обізнаності у всіх жінок різний, різна і мотивація: комусь потрібні знання з інформаційних технологій аби втриматись на роботі, бо цього вимагає час, декому для дозвілля; хтось не вміє керувати «мишкою», а комусь потрібно навички роботи з оперативною системою Android (з телефоном), з мобільним Інтернетом. Ми врахували всі побажання наших слухачок і підготували відповідні лекції та семінари.

Також запропонували нашим студенткам безоплатні консультаційні заняття по навчанню роботі в мережі Інтернет тривалістю 1,5 години. Консультували з таких тем:

- Принципи побудови глобальної мережі Інтернет, її основні характеристики та можливості;

- Програми-браузери та їх функції;

- Поняття браузер, огляд основних браузерів; використання пошукових систем (наприклад, Google);

- Збереження інформації з мережі Інтернет; створення безкоштовної поштової скриньки; надсилання листа;

- Прикріплення файлів до листа;

- Вставка малюнків в текст листа; використання Skype для голосового та відео зв'язку;

- Соціальні мережі;

- Робота в програмах Microsoft Word та Microsoft Excel;

- Комерційна діяльність в мережі Internet. Види заробітку:

- Придбання в Інтернет - магазинах речей домашнього вжитку;

- Робота з Приват - 24 та інші мобільні додатки.

Кожного разу, на початку заняття, слухачки згадували, що вже вивчили, розповідали про свої очікування від заняття. Не в кожній з наших студенток є вдома персональні комп'ютери чи ноутбуки, але в кожній є телефон, тому, хто бажав швидше навчитись користуватись таким телефоном

досконало, ми призначали додаткове заняття. Не всі однаково сприймали інформацію, тому ми запропонували на пробному занятті, попередньо домовлятись про додаткове заняття на запит слухачок. Таким чином, ми змогли уникнути нецікавих і непотрібних лекцій, і учасниці залюбки відвідують наші заняття.

Завдяки цьому проекту пенсіонери також мають прекрасну додаткову можливість спілкуватися, не втрачати активність, брати участь у громадському житті, більш ефективно використовувати Інтернет для своїх потреб та шукати корисну інформацію. А ще – знайти нові можливості вирішення проблем, пов'язаних з такими установами як банки, пенсійний фонд, державні служби, транспорт, пошта. А наша бібліотека отримала чудову рекламу своєї роботи, адже в спілкуванні вдома та в соціумі, люди завжди діляться тим, як і де вони проводять цікаво час.

Як бачимо інформатизація одна із необхідних складових модернізації бібліотечної справи, але вона вимагає і від фахівців бібліотек освоєння нових знань і вмінь.

Саме тому і приділяємо високу увагу щодо оновлення теоретичних знань і практичних навичок працівників нашого відділу відповідно до постійно зростаючих вимог державних стандартів і застосування новітніх технологій.

Не скажу, що ми раніше не проводили навчання комп'ютерної грамотності, але така робота не була систематичною, швидше, консультація і допомога на запит, але нові знання надали нам можливість запропонувати нову форму діяльності. І я з моєю колегою, не були б впевнені в успішності нового проекту - «Університет третього віку», якби не допомога Інституту соціокультурного менеджменту.

У 2018 році я стала учасницею проекту «Участь через залучення», де здобула знань та інструменти для того, аби працювати з громадою свого селища. Використовуючи інструментарій тренінгів «Розвиток громадських ініціатив в епоху діджиталізації» та «Анімація громадської діяльності» під час занять в рамках «Університету третього віку», ми з переконливістю можемо сказати, що заняття проходять цікаво, адже відвідуваність їх не знижується.

Я працюю в бібліотеці вже понад двадцять років, провела достатньо багато масових заходів, презентацій, зустрічей. Все це склалося у мій професійний досвід. Але часи змінюються, змінюємось ми, і відповідно - необхідно змінювати підхід до кожного з учасників заходу, адже думка і бажання кожного різні і особливі, і це необхідно враховувати. Раніше нам не вистачало знань, яким чином можна досягти успіху, уникнути

поразок, впровадити свої ідеї в життя та створити осередок громадської активності на базі нашої бібліотеки.

Неможливо виконувати будь-яку роботу професійно без якісних знань та досвіду. Досить часто нас мотивує до праці історія успіху людини, яку ти знаєш і якій довіряєш. Під час навчань в освітніх програмах Інституту соціокультурного менеджменту, я познайомилась з десятками людей, з усіх регіонів України, кожен з яких має свою історію успіху, свій досвід, яким вони залюбки діляться. Я знайшла собі нових друзів, адже ІСКМ об'єднав нас з усієї країни, різних і особливих. Але у всіх нас є спільна риса – небайдужість, соціальна активність, здатність і бажання застосовувати свої знання і досвід для розвитку своїх громад.

Освіта протягом всього життя, як для учасниць «Університету третього віку», так і для нас, бібліотекарів - спільна ідея, це дає відчуття єдності. Як писав у свій час К. Симонов «Освічена людина тим і відрізняється від неосвіченої, що продовжує вважати свою освіту незакінченою».

Слухачки нашого «Університету третього віку» вже досить впевнено володіють інформаційними технологіями на рівні користувача, купують товари в Інтернеті, квитки та користуються іншими електронними послугами. А найцінніше

це те, що вони мають можливість спілкуватися, обмінюватись досвідом, навчатись і, головне – наші слухачки відчують себе потрібними в суспільстві.

Наша команда буде реалізовувати цей проект й надалі, оскільки ми відчуваємо реальну підтримку і запит від громади, маємо розуміння цієї діяльності і у органів місцевої влади. Рівень сприйняття бібліотеки змінюється – тепер це місце, що надає можливості, об'єднує і гуртує всіх, незалежно від віку, статі і соціального стану. На нашу думку, такі зміни варті того, щоб вкладати в них свій час та енергію. І головне, нічого в нашій роботі, в нашій бібліотеці не змінилося б, якби не розпочали змінюватися ми самі, тож починати треба завжди з себе – варто тільки захотіти.

*Годун Світлана,
Центральна районна бібліотека відділу культури,
національностей, релігій, молоді та спорту Іванківської
районної державної адміністрації Київської області
м. Іванків, Київська обл.
lanagsm@gmail.com*

УЧАСТЬ ЧЕРЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ

В умовах активного впровадження реформ, зокрема, децентралізації, сьогодні вимагає нових форм роботи у громадах, трансформації діяльності закладів культури, освіти та інших установ на новий лад. Децентралізація – реформа, що змінює життя громад, впливає на світогляд, соціальну активність громадян, руйнує їх усталені стереотипи та переконання. Тому громади потребують локальних активістів, які знаються на реформі, вміють використовувати її на благо громади, шляхом реалізації соціокультурних заходів на місцях.

На початку 2018 року Інститут соціокультурного менеджменту (ICKM) розпочав реалізацію проекту «Участь через залучення» в рамках «Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Радою в Україні. Проект є національним і спрямований саме на те, щоб залучити громадян до активного суспільного життя на локальному рівні в умовах реформ, зокрема, децентралізації. До проекту залучено громадських активістів з 44 громад 16 областей України, які поширюють отримані знання та інформацію у своїх громадах локально.

Проект «Участь через залучення» має виняткову навчальну програму, яка складається з трьох тематичних компонентів: анімація, децентралізація та діджиталізація. Саме ці три взаємодоповнюючі складові були закладені в основу розробки авторських програм тренінгів, що формують цілісне уявлення, базис необхідних знань та вмінь використання методики залучення громадян до суспільних процесів на локальному рівні. В результаті роботи проектною команди та залучених експертів, було створено три програми тренінгів на такі теми:

- Анімація громадської діяльності;
- Діяльність громадських активістів в умовах децентралізації;
- Розвиток громадських ініціатив в епоху діджиталізації.

За кожною програмою було проведено 6 тренінгів для учасників проекту (по три тренінги для кожної з груп учасників проекту). Особливістю тренінгів є те, що ІСКМ передає методологію навчальних програм учасникам заходів.

Тренінги «Анімація громадської діяльності».

18-20 (1 група) та 21-23 (2 група) червня 2018 року, м. Київ.

На тренінгу учасники вивчали та засвоїли інструменти розвитку громад, основи соціальної анімації у розвитку громад, створення центрів місцевої активності на базі закладів

культури, підвищили комунікативну компетентність, створювали професіограму аніматора в галузі розвитку місцевої громади, формулювали власне визначення «соціального аніматора». Тренерами на заході виступили Лев Абрамов (президент ІСКМ), Леонід Жовтило (ГО «Фонд розвитку ініціативи громади») та Анастасія Шевченко (асистентка проектів ІСКМ).

Тренінги «Діяльність громадських активістів в умовах децентралізації».

11-13 (1 група) та 17-19 (2 група) вересня 2018 року, м. Львів.

Для учасників проекту «Участь через залучення» проведено другий етап навчання, а саме тренінг «Діяльність громадських активістів в умовах децентралізації». На тренінгу учасники отримали корисну інформацію, зокрема, дізналися про історичні аспекти реформування адміністративно-територіального устрою Європейських держав та України, закони та нормативні акти з децентралізаційного законодавства України. Також учасники засвоїли багато корисних методик діяльності в громаді в умовах децентралізації, наприклад, опанували методику «Картування громади». Тренером на заході виступив Леонід Жовтило (ГО «Фонд розвитку ініціативи громади»).

Тренінги «Розвиток громадських ініціатив в епоху діджиталізації».

5-7 (1 група) та 27-29 (2 група) листопада 2018 року, м. Київ.

Тренінг проводився в рамках третього навчального етапу проекту. За час навчання на учасники отримали актуальну інформацію щодо інформаційного суспільства в Україні, оволоділи майстерністю створення цікавого контенту, моделювання прототипів візуальних карт сайтів для громадських організацій та закладів культури, зрозуміли як працювати над технічним заданням із створення цифрового проекту, розібралися в сукупності різноманітних мобільних додатків, отримали навички «digital-картування» громади, інформацію щодо створення при закладах культури та громадських організаціях Інформаційно-комунікаційні центри, а також багато digital-інструментів та корисних порад. Тренерами на заході стали експерти діджитал-агенства «Be Famous Studio». Тепер діджиталізація стрімко проникає в громади і це, зокрема, завдяки вмотивованим учасникам проекту «Участь через залучення», які тепер стали локальними агентами діжитал-змін у громадах.

Найголовнішим показником реалізації проекту є активність його учасників.

Варто відзначити, що навчання учасників не проходить безслідно, адже вони активно впроваджують отримані знання на практиці. Так, аналізуючи рівень соціальної активності учасників, ними реалізовано 178 ініціатив з тематики проекту в 30 громадах 15 областей України, участь у яких взяло 5900 осіб (станом на кінець 2018 року). Тренінги, комунікаційні та інформаційні заходи, масові ініціативи, проекти – це саме та сукупність заходів, що проводять учасники у своїх громадах.

Також ми спостерігаємо міжрегіональну співпрацю між учасниками проекту, адже цьому сприяла налагоджена горизонтальна взаємодія. Учасники реалізують спільні заходи, обмінюються досвідом, відвідують громади. Наприклад, бібліотекарки Людмила Чупряк (м. Умань Черкаська обл.) та Лариса Харчук (м. Житомир) провели разом День інформації «Сучасні бібліотеки: проблеми та перспективи» через Скайп відео зв'язок. Тетяна Сафронова у бібліотеці провела інформаційно-комунікаційний захід «Нові можливості співпраці з громадськими організаціями та активістами з інших регіонів завдяки проекту «Участь через залучення» і представила досвід учасників проекту - Тетяни Мінігуллової про успіхи громади с. Вербуватівка, що на Дніпропетровщині; Богдана Зеленого про самоорганізацію громадян с. Деревня,

що на Львівщині; Мариною Дячук про досвід роботи сільських бібліотекарів Приютівської ОТГ з Кіровоградщини.

Інформування громад країни.

В рамках проекту ІСКМ проведено комунікативні зустрічі. На зустрічах із жителями громад обговорюються труднощі, що спіткають їх в умовах децентралізації, представники ІСКМ надають рекомендації щодо підвищення рівня громадської активності та можливостей розвитку громади тощо. Вже проведено три комунікативні зустрічі у м. Олександрія (11 травня 2018 р.), с. Березівка Олександрійського р-ну (28 червня 2018 р.) та смт. Павлиш Онуфріївського р-ну (07 серпня 2018 р.) Кіровоградської області.

ІСКМ видано інформаційний бюлетень «НДО-Інформ» №2 (55), 2018, що ілюструє життя проекту «Участь через залучення». У випуску представлені статті з цікавим досвідом розвитку громад від учасників проекту.

Також ІСКМ здійснює регулярне інформування громадськості про хід реалізації проекту на веб-ресурсах організації (www.iscm.org.ua, www.lacenter.org.ua, www.lac.org.ua). Учасник проекту Фьодор Руденко підготував інформаційні статті на національних інформаційних сайтах - всеукраїнська газета «День», онлайн-виданні про

найважливіші грані суспільного життя «Рубрика». В традиційних ЗМІ опубліковано 3 статті із згадкою про проект, таких як: дві статті у газеті «Лубенщина» (м. Лубни, Полтавставська обл.), 1 стаття у Новобузькій районній газеті «Вперед» (м. Новий Буг, Миколаївська обл.) тощо. В електронних ЗМІ у 2018 році було зафіксовано 276 публікацій із згадкою про проект.

Пройшовши всі три навчальні етапи проекту, учасники стали тим активом громад, який знається на анімації, децентралізації та діджиталізації. Вони стали соціальними аніматорами, які творять зміни у громадах, навчають та інформують громадян локально у 16 областях нашої країни. Підсумуємо – ми змінюємо людей, а люди – змінюють громади.

Анастасія Шевченко
асистентка проекту «Участь через залучення»

ПРО ІНСТИТУТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) – є неполітичною, некомерційною, нерелігійною, недержавною громадською організацією, яка виникла в 2000 році, а в 2001 році була офіційно зареєстрована. ІСКМ реалізує соціокультурні проекти, навчає громадських активістів, проводить дослідження, розробляє і видає навчально-методичні посібники, інформаційні бюлетені та інші посібники, що висвітлюють особливості реалізації громадської діяльності, активізації громад, трансформації закладів культури в центри місцевої активності.

Свою місію ІСКМ вбачає у сприянні демократичній трансформації українського суспільства шляхом підтримки розвитку місцевих громад, незалежного інформаційного простору та інтеграційних процесів на локальному рівні.

Основними напрямками діяльності ІСКМ:

- освітній;
- інформаційний;
- дослідницький.

Основні тематичні пріоритети ІСКМ:

- розвиток громад;

- трансформація закладів культури в Центри місцевої активності;

- розвиток демократичних процесів;

- сприяння євроатлантичній інтеграції України.

Керуючі принципи:

- головна мета – розвиток громад;

- під розвитком громад ми бачимо розвиток людей;

- індикатором виміру розвитку людей є рівень соціального капіталу;

- рівень соціального капіталу – це рівень довіри між людьми;

- наш шлях – підтримка місцевих ініціатив через Центри місцевої активності;

- технологія – соціальна анімація;

- для того, щоб соціальна анімація ввійшла в життя громад, ми навчаємо громадських активістів.

Основні форми роботи ІСКМ:

- проведення освітніх заходів (семінарів, тренінгів, конференцій);

- розробка навчально-методичних посібників; проведення досліджень; адвокасі кампаній;

- інформування цільової аудиторії (тематичні Інтернет сторінки, бюлетені, прес-конференції);
- адміністрування грантових програм.

ІСКМ успішно реалізував/реалізовує 29 соціальних проєктів. Діяльність ІСКМ підтримується або підтримувалась: Фондом Євразія (USAID), ICAP «Єднання», Фундацією прав людини (Посольство Швейцарії), Міжнародним Фондом «Відродження», Фондом ім. Стефана Баторія (Фундація Форда), Міністерством закордонних справ України, Міністерством культури України, Міністерством екології та природних ресурсів України, Комітетом виборців України (Міністерство закордонних справ Данії), Фондом Східної Європи, USAID, Раст в Україні, NATO, Фондом ім. Ч. С. Мотта, ІЕД (Європейським Союзом), а також благодійними пожертвами громадян та бізнесу.

Контактна інформація:

Адреса офісу: офіс №1 (2 поверх), вул. Олега Ольжича, 75-а, м. Кропивницький, Україна, 25000.

Електронна адреса: adm.iscm@gmail.com

Сайти: www.iscm.org.ua, www.lacenter.org.ua,
www.lac.org.ua

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Практика Світлани Остроги та Ірини Андрухової

Практика Тетяни Сафронової

Практика Івонни Білик

Практика Олени Резніченко та Олени Благі

Збірка з історіями соціального проекту

Над виданням працювали

Головний редактор
Кваша Олена Юрївна

Технічне редагування
Шевченко Анастасія Валентинівна

Інститут соціокультурного менеджменту
УЧАСТЬ ЧЕРЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ -
НАВЧАННЯ, ЯКЕ ВЕДЕ ДО УСПІХУ У РОЗВИТКУ
ГРОМАД

Дизайн: Шевченко А. В.

Кількість умовних друкованих аркушів – 2,5

©Інститут соціокультурного менеджменту
25000, офіс №1 (2 поверх), вул. Олега Ольжича, 75-а,
м. Кропивницький, Україна
adm.iscm@gmail.com
www.iscm.org.ua | www.lacenter.org.ua | www.lac.org.ua